

Geen groot genie zonder een greintje waanzin. Outsiderkunst

MICHEL PEETERS

In het Gentse Dr. Guislain museum is op het ogenblik een mooie selectie Outsiderkunst te zien. Werken van mensen met een geestesziekte. Of een andere vorm van bewustzijn, wie zal het zeggen?

De levensverhalen van de kunstenaars zijn vaak schrijnend en grijpen je rechtstreeks naar de keel. Hoe uit zoveel ellende soms zoveel moois kan geboren worden. Je begrijpt het als toeschouwer vaak niet. Maar is wat we niet begrijpen nu net niet zoveel intrigerender dan de rest? Bij deze werken horen geen grote theorieën, geen grote verhalen. Het zijn getuigen van een leven dat anders verliep dan dat van de meesten van ons. Het zijn vensters die ons een blik gunnen in het hoofd van mensen die door de maatschappij vaak als 'minder' worden aanzien. Het is een blik in een wereld zonder grenzen. Alles kan en alles heeft zijn eigen aparte logica. Wie bereid is de stap naar die wereld te zetten heeft meteen ook door dat er geen enkele grens hoeft te bestaan tussen Outsider en Insider (de gevestigde) kunst.

'Hitler', Theo, Stichting Collectie De Stadshof

Waanzin, de meest extreme geestelijke toestand, brengt kunst voort, waarvan de essentie vreemd is aan de gevestigde culturele normen. Roger Cardinal, kunsthistoricus, *Outsider Art*, 1972

Creatie, dat gebeurt elke morgen. Opstaan is een soms pijnlijke vorm van zichzelf creëren. Jean Oury, psychiater, *Création et schizophrénie*, 1989

'Zonder Titel', August Walla, Stichting Collectie De Stadshof

Er zijn psychiatrisch gestoorde kunstenaars, er zijn normale kunstenaars. Het is dus niet nodig om een psychiatrische stoornis te hebben om creatief te kunnen zijn. Het is ook niet nodig dat de psychiatrische stoornis de creativiteit in de weg staat. Dat zijn de eenvoudige feiten.

R.H. van den Hoofdakker (Rutger Kopland), hoogleraar psychiatrie en dichter, *Kunst van betekenis*, 1992

Wij zijn hier getuige van het artistieke proces in zijn meest zuivere, meest ruwe vorm, van begin tot eind geheel volvoerd door een schepper die slechts put uit zijn innerlijke impulsen. Jean Dubuffet, Frans kunstenaar, *L'Art brut préféré aux arts culturels*, 1949

'Zonder Titel', Sava Sekulic, Stichting Collectie De Stadshof

De meesten van ons laten zich nu eenmaal niet graag meeslepen naar een wereld waar een ander soort orde, of een ander soort ordeloosheid, heerst dan die we gewend zijn. Maar met enige durf, en de neus op het werk, kan men toch min of meer in contact treden met een ervaring die voor de meesten van ons misschien niet alledaags is, maar wel net zo 'echt' als welke andere menselijke ervaring dan ook. Jos ten Berge, kunsthistoricus, *Marginalia*, 2000

Als iemand zonder academische opleiding, vrij van alle artistieke feitenkennis, iets schildert, is het nooit zomaar een loze schijnvertoning... de resulterende werken zijn niet dood, maar levend. Wassily Kandinsky, Russisch kunstenaar, 1912

Misschien is de tijd rijp om tot een nieuwe, gemeenschappelijke basis te komen voor zowel de *insider* als de *outsider* kunst. De grote veranderingen in de kunst van de laatste decennia en de openheid van sommige kunstenaars en curatoren ten overstaan van kunst van psychiatrische patiënten lijken dit mogelijk te maken.

Dieter De Vlieghe, Y.E.L.L.O.W, *Actuele kunst en psychiatrie*, 2001

Ik houd niet van het woord 'kunstenaar', God alleen bracht mij er toe dit te doen. Ik wist helemaal niet dat mensen dit wilden zien. Ik maakte het enkel voor mijn eigen plezier. Nek Chand

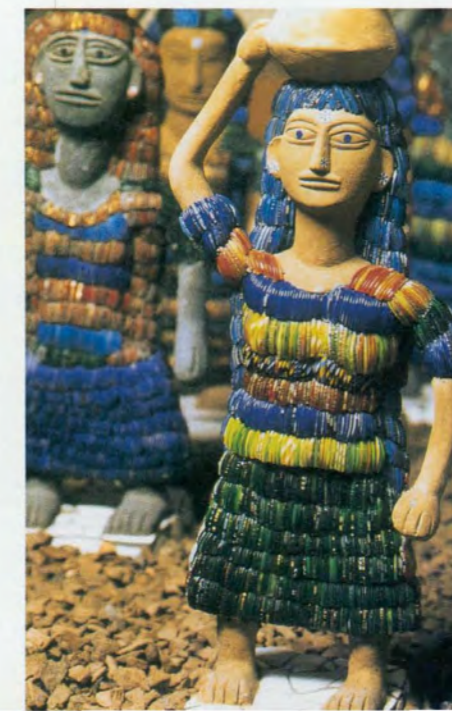

'Zonder Titel', Roel Heymans, Stichting Collectie De Stadshof

Misschien zal op zekere dag niemand meer goed weten wat waanzin ooit geweest is. Michel Foucault, Frans filosoof, *La Table Ronde*, 1964

Keer op keer zie ik mijn bouwsels in dromen. Als ik weer wakker word is er geen gebouw meer over. In wakker zijn is de dromer er niet meer. Bertus Jonkers

'Waterdragers', Nek Chand, Stichting Collectie De Stadshof

Win een boek!

Naar aanleiding van deze tentoonstelling kregen wij van het museum twee exemplaren van het boek 'Marginalia', een prima inleiding over Outsiderkunst.

Stuur ons een kaartje of e-mail met de vermelding 'Marginalia' en wie weet haalt u zo een exemplaar in huis. OKV, Hofstraat 15, 2000 Antwerpen of OKV@pi.be

OUTSIDERS
MUSEUM DR. GUISLAIN
J. Guislainstraat 43
9000 Gent
09/216.35.95
info@museumdrguislain.be
www.museumdrguislain.be

nog tot 30 september, daarna permanente tentoonstelling van de mooiste stukken uit de tentoonstelling.

praktisch